

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Сергій ОКОВИТИЙ

«24» 02 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

В.о. проректора

з науково-педагогічної роботи

Наталія ГУК

«24» 02 2025 р.

**ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 03 ГУМАНІТАРНІ НАУКИ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 031 РЕЛІГІЄЗНАВСТВО
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА «РЕЛІГІЄЗНАВСТВО»
ПЕШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Схвалено Вченою радою
факультету суспільних наук
і міжнародних відносин
Протокол № 8 від 19 лютого 2025 р.

Голова (Віталій КРИВОШЕЇН)

Дніпро
2025

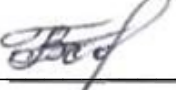
Укладачі програми :

1. Окороков В.Б., завідувач каф. філософії
2. Мелешук А.А., доцент каф. філософії

Програма ухвалена на засіданні кафедри філософії
від «14» лютого 2025 р., протокол № 10

Завідувач кафедри (Віктор ОКОРОКОВ)
(підпис) (ім'я та прізвище)

Ухвалено на засіданні науково-методичної ради факультету суспільних наук і
міжнародних відносин від «17» лютого 2025 р., протокол № 7

Голова (Іван ГОЛОВКО)
(підпис) (ім'я та прізвище)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма атестаційного екзамену розроблена для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які завершують навчання за освітньою програмою «Релігієзнавство» спеціальності 031 «Релігієзнавство» у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара.

Для перевірки якості підготовки здобувачів вищої освіти передбачається атестаційний екзамен з Релігієзнавства. Блоки змістових модулів атестаційного екзамену передбачають засвоєння таких дисциплін: «Релігієзнавство», «Історія релігій», «Історія філософії», «Теоретична філософія».

У результаті вивчення дисциплін майбутні фахівці з релігієзнавства повинні оволодіти:

Інтегральною компетентністю: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері релігієзнавства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та гуманітарних наук.

Загальними компетентностями:

ЗК 7. Здатність проведення дослідження на належному рівні.

Програмні результати навчання:

ПР3. Мати навички застосування предметних знань з релігієзнавства з метою аналізу актуальних суспільних проблем.

ПР6. Характеризувати основні етапи історії релігій світу, особливості історичної типології релігійних уявлень.

ПР11. Застосовувати релігієзнавче знання та методи наукового дослідження релігії для практичного вирішення сучасних соціокультурних проблем (забезпечення прав людини на свободу віросповідання, міжрелігійних відносин, міжрелігійного діалогу, державно-церковних відносин, віруючих і невіруючих, релігійної освіти, медичних та екологічних проблем тощо).

ПР14. Мати навички виконання наукових досліджень у галузі релігієзнавства у складі групи, оцінювати їх результати і аргументувати висновки за результатами досліджень.

ПР16. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності, нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПР17. Використовувати у професійній діяльності розуміння основ людського мислення, застосовувати методи класичної і неklasичної логіки, будувати систему доведень і спростувань.

II. ПЕРЕЛІК ТЕМАТИЧНИХ РОЗДІЛІВ, З ЯКИХ ВІДБУВАЄТЬСЯ ОЦІНЮВАННЯ

Розділ №1 «РЕЛІГІЄЗНАВСТВО»

1. Теоретична міфологія та ритуалістика

Тема 1. Міфоритуальний комплекс як предмет релігієзнавчого дослідження.

Тема 2. Теоретичні проблеми вивчення міфу і ритуалу.

Тема 3. Обряд-ритуал-свято: точки взаємного перехрещення.

Тема 4. Теоретичні проблеми класифікації міфологічного спадщини.

Тема 5. Космогонічні міфи.

Тема 6. Теогонічні міфи.

Тема 7. Антропологічні міфи.

Тема 8. Блізничні міфи.

Тема 9. Календарно-аграрна міфоритуальна практика.

Тема 10. Сучасна міфологія.

2. Релігійна етика

Тема 1. Предмет та завдання "Релігійної етики". Категорійно-понятійний апарат дисципліни.

Тема 2. Релігійно-етичні настанови Давнього Сходу в умовах сучасності.

Тема 3. Заповіді моралі й етичні настанови юдаїзму.

Тема 4. Віровчення й етика християнства.

Тема 5. Християнська етика в світській школі: зміст вивчення, особливості викладання.

Тема 6. Мусульманська етика й мораль в умовах сучасності.

3. Релігійна естетика та аксіологія

Тема 1. Аксиологічні виміри морального життя людини. Основні категорії світської і релігійної етики та їх аналіз в історії етичних учень.

Тема 2. Історія моральних принципів: Таліон – Золоте правило моральності – Заповідь любові – Категоричний імператив Канта.

Тема 3. Категорія гріха в релігійній етиці. Проблема теодицеї

Тема 4. Китайська релігійно-філософська етика.

Тема 5. Мораль і етика індуїзму та буддизму.

Тема 6. Моральні принципи іудаїзму.

Тема 7. Історія і роль моральних цінностей християнства.

Тема 8. Моральні цінності ісламу.

Тема 9. Ідея серця в українській філософії.

Тема 10. Основи етики та моральності в працях професорів Київської Духовної академії (кінець XIX – початок XX ст.).

4. Практичне релігієзнавство

Тема 1. Практичне релігієзнавство у системі релігієзнавчих дисциплін.

Тема 2. Проблема теоретичного та практичного вимірів релігієзнавства.

Тема 3. Державно-правовий рівень практичного релігієзнавства.

Тема 4. Суспільно-значущий рівень практичного релігієзнавства.

Тема 5. Толерантизація міжконфесійних відносин: практичний вимір.

Тема 6. Економічні та трудові аспекти практичних вимірів знань про буття релігії.

Тема 7. Робота з релігійними організаціями: експертно-аналітичний вимір.

Тема 8. Робота з релігійними організаціями: інституційно-організаційний вимір.

Тема 9. Робота з релігійними організаціями: науково-дослідницький вимір.

5. Біблейська історія

Тема 1. Біблія як Святе Письмо християнства.

Тема 2. Місце Святого Письма в релігійному світогляді.

Тема 3. Біблія. Канон Старого Завіту.

Тема 4. Біблія. Канон Нового Завіту.

Тема 5. Протиріччя Біблії.

Тема 6. Біблія як священна книга та історико-культурне явище.

Тема 7. Наукова і біблійна картина світу.

Тема 8. Наукове і біблійне розуміння походження і суті життя.

Тема 9. Наука і Біблія про мораль.

Розділ №2 «ІСТОРІЯ РЕЛІГІЙ»

1. Історія появи і розвитку релігій

Тема 1. Релігія як суспільно-історичний феномен.

Тема 2. Релігійні вірування в архаїчних суспільствах.

Тема 3. Релігії Індії.

Тема 4. Релігійні традиції Китаю і Японії.

Тема 5. Іудаїзм.

Тема 6. Буддизм.

Тема 7. Виникнення та еволюція християнства.

Тема 8. Іслам.

Тема 9. Новітні релігійні течії та рухи.

Тема 10. Релігійна ситуація в Україні: історія і сучасний стан.

2. Християнська теологія і філософія: історія та сучасність

Тема 1. Біблія - священна книга християн.

Тема 2. Становлення християнської церкви.

Тема 3. Православні церкви світу. Православ'я в історії України.

Тема 4. Католицизм. Основи віровчення та культу.

Тема 5. Протестантизм. Особливості віровчення та культу.

Тема 6. Християнська мораль.

Тема 7. Сучасний етап християнства в Україні.

3. Релігійно-філософські вчення Сходу: історія та сучасність

Тема 1. Релігія народів Давнього Двріччя та Давнього Єгипту.

Тема 2. Зороастризм: основні положення та концепції.

Тема 3. Ведизм, брахманізм, індуїзм.

Тема 4. Релігії давнього Китаю.

Тема 5. Релігії давньої Японії.

Тема 6. Буддизм.

Тема 7. Іудаїзм: основні положення та концепції.

Тема 8. Іслам: основні положення та концепції. Священні книги.

4. Релігійна історія вільнодумства, політики та державно-конфесійні відносини

Тема 1. Визначення нетрадиційних релігій.

Тема 2. Неохристиянські рухи.

Тема 3. Релігії орієнталістського напрямку.

Тема 4. Езотеричні об'єднання.

Тема 5. Неоязичницькі релігії.

Тема 6. Об'єднання синтетичних неорелігій.

Тема 7. Саєнтологічні рухи.

Тема 8. Сатанізм.

Тема 9. Релігії "Нового століття".

5. Релігієзнавча думка України: історія та сучасність

Тема 1. Релігієзнавче мислення доби Київської Русі.

Тема 2. Становлення українського богословського релігієзнавства.

Тема 3. Питання природи і функціональності релігії у творчій спадщині Г.С. Сковороди.

Тема 4. Проблеми філософії релігії у спадщині мислителів «Київської школи».

Тема 5. Кирило-Мефодіївці про місце християнства в історичній долі України.

Тема 6. Михайло Грушевський про сутність та еволюцію релігії.

Тема 7. Бачення А. Шептицьким та Й. Сліпим проблем національного.

Тема 8. Релігієзнавча думка у творчому спадку Івана Огієнка.

Тема 9. Релігієзнавча думка радянської доби.

Розділ №3 «ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ»

1. Філософія античності та стародавнього сходу

Тема 1. Культурно-теоретичні і соціальні умови виникнення давньогрецької філософії. Загальний характер давньогрецького світогляду.

Тема 2. Вчення елейців про буття.

Тема 3. Натурфілософія Анаксагора і Емпедокла.

Тема 4. Атомістика Демокріта.

Тема 5. Софістика і її значення. Вчення старших софістів.

Тема 6. Життя і вчення Сократа.

Тема 7. Сократичні діалоги Платона. Платонівське вчення про ейдоси.

Тема 8. Життя і творчість Арістотеля. Основні проблеми „Метафізики”.

Тема 9. Епікур і епікуреїзм.

Тема 10. Стоїцизм грецький і римський. Неоплатонізм і неопіфагореїзм.

2. Філософія Середніх віків та Відродження

Тема 1. Вступ до християнської філософії.

Тема 2. Повчання апостольських отців.

Тема 3. Парахристиянські філософські вчення. Гностицизм. Маніхейство.

Тема 4. Християнські апологети. Донікейська патристика. Тертуліан. Оріген.

Тема 5. Латинська післянікейська патристика. Августин Аврелій. Містичне богослов'я. Діонісій Ареопагіт.

Тема 6. Від патристики до схоластики. Северин Боецій. Дискусія про універсалії.

Тема 7. Філософія Ансельма Кентерберійського. Філософія П'єра Абеляра. Фома Аквінський.

Тема 8. Гуманістична філософія. Неоплатонізм. Філософія Миколи Кузанського.

Тема 9. Натурфілософія. Християнська антропологія: Мішель Монтень і Еразм Роттердамський.

3. Філософія Нового часу

Тема 1. Емпірична філософія Ф.Бекона.

- Тема 2. Філософський раціоналізм Рене Декарта.
- Тема 3. Філософія Томаса Гоббса. Атомістична філософія П'єра Гассенді.
- Тема 4. Пантеїстична філософія Бенедикта Спінози.
- Тема 5. Сенсуалістична філософія Джона Локка.
- Тема 6. Плюралістична метафізика Г.Лейбніца.
- Тема 7. Філософія Джорджа Берклі. Скептицизм Д.Юма.
- Тема 8. Філософія французького Просвітництва.
- Тема 9. Англійське Просвітництво.

4. Німецька класична філософія

- Тема 1. Витоки німецької класичної філософії.
- Тема 2. Теоретична філософія І. Канта.
- Тема 3. Практична філософія І. Канта.
- Тема 4. Філософія Й.Г. Фіхте. Науковчення та практична філософія.
- Тема 5. Філософська еволюція Ф.В.Й. Шелінга: натурфілософія та філософія тотожності.
- Тема 6. Філософія абсолютного ідеалізму Г.В.Ф. Гегеля.
- Тема 7. Гегелівська філософія релігії та його «Феноменологія духу».
- Тема 8. Теоретична філософія Гегеля.
- Тема 9. Гегелівська реальна філософія (філософія природи, історії, права).

5. Некласична і сучасна філософія

- Тема 1. Криза класичного типу філософування і специфіка некласичної філософії.
- Тема 2. Філософська концепція А. Шопенгауера.
- Тема 3. С. К'єркегор: екзистенція та Бог.
- Тема 4. Філософія позитивізму. Емпіріокритицизм(другий позитивізм).
- Тема 5. К. Маркс, Ф. Енгельс «марксизм».
- Тема 6. Ф. Ніцше: переоцінка всіх цінностей сучасності.
- Тема 7. Неокантіанство та істори(ци)зм.
- Тема 8. Прагматизм.
- Тема 9. Феноменологія.
- Тема 10. Позитивістська тенденція в світовій філософії ХХ ст.
- Тема 11. Вчення про людське буття в екзистенціалізмі.
- Тема 12. Релігійна філософія ХХ ст.
- Тема 13. Філософія свідомості ХХ ст.
- Тема 14. Філософія психоаналізу.
- Тема 15. Структуралізм і постструктуралізм.
- Тема 16. Аналітична філософія.
- Тема 17. Неомарксизм.
- Тема 18. Постнеокласична філософія.

Розділ №4 «ТЕОРЕТИЧНА ФІЛОСОФІЯ»

1. Онтологія та гносеологія

- Тема 1. Вступ до онтології.
- Тема 2. Проблематика буття.
- Тема 3. Простір і час.
- Тема 4. Гносеологія як галузь філософського знання.
- Тема 5. Проблема пізнання у філософії.
- Тема 6. Вихідні проблеми та категорії гносеології.
- Тема 7. Проблема істини у пізнанні.
- Тема 8. Мовно-лінгвістична складова знання і пізнання.
- Тема 9. Соціально-культурна природа пізнання.

2. Метафізика

- Тема 1. Метафізика і філософія.
- Тема 2. Аргументи проти можливості метафізики.
- Тема 3. Метафізика як розуміння буття. Досвід буття.
- Тема 4. Принцип змісту буття.
- Тема 5. Аналогії сущого.
- Тема 6. Єдність трансценденталій.

Тема 7. Метафізичне і релігійне розуміння абсолюту.
Тема 8. «Метафізичний поворот» у сучасній філософії.

3. Філософія культури

Тема 1. Поняття культури: його виміри і особливості.
Тема 2. Культура як феномен: проблема самобуття культури.
Тема 3. Культура та суспільство: соціальні проблеми теорії культури.
Тема 4. Культура та людина: антропологічні проблеми теорії культури.
Тема 5. Культура і природа: екологічні проблеми теорії культури.
Тема 6. Елітарна та масова культура Поняття елітарної та масової культури.
Тема 7. Криза культури. Тема кризи культури в історії філософської думки.
Тема 8. Сучасна культурна ситуація: тенденції подальшого розвитку культури.

4. Філософія релігії

Тема 1. Становлення і розвиток філософії релігії.
Тема 2. Структура релігії і закономірності її змін.
Тема 3. Витоки релігії: багатоманіття їх концептуального визначення.
Тема 4. Ідея подвійності світу - головна риса релігійної свідомості.
Тема 5. Питання походження світу в релігії.
Тема 6. Релігійне витлумачення людини.
Тема 7. Есхатологічна перспектива світу.
Тема 8. Феномен релігії в епістемологічному зрізі.
Тема 9. Культова діяльність в її праксеологічному вимірі.

5. Соціальна філософія

Тема 1. Передумови виникнення сучасної соціальної філософії. Теорія історичного матеріалізму Карла Маркса.
Тема 2. Теорія соціального реалізму Еміля Дюркгайма.
Тема 3. Теорія соціальних форм Георга Зімеля.
Тема 4. Теорія соціальної раціоналізації Макса Вебера.
Тема 5. Теорія символічного інтеракціонізму Джорджа Герберта Міда.
Тема 6. Теорія соціальних систем Толкота Парсонса.
Тема 7. Значущість соціальних інститутів у суспільному житті.
Тема 8. Проблема єдності та багатоманітності всесвітньої історії.
Тема 9. Людина та історія. Проблема суб'єкта історичного процесу.
Тема 10. Інформаційні суспільства й інформаційність.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
90-100	Відмінно/ Excellent	Відмінне виконання, надано 90-100% правильних відповідей
82-89	Добре/ Good	Виконання вище середнього рівня, надано 82- 89% правильних відповідей
75-81		В цілому вірне виконання, надано 75-81% правильних відповідей
64-74	Задовільно/ Satisfactory	Непогане виконання, надано 64-74% правильних відповідей
60-63		Виконання задовольняє мінімальним критеріям, надано 60-63% правильних відповідей
0-59	Незадовільно/ Fail	Виконання не задовольняє мінімальним критеріям, надано менше 60% правильних відповідей

IV. СТРУКТУРА БІЛЕТУ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Кожний варіант білету містить 50 тестових завдань, які у випадковому порядку беруться із бази тестів:

Дисципліни 1. «Релігієзнавство» – 125 завдань (п'ять блоків по 25 завдань).

Дисципліни 2. «Історія релігій» – 125 завдань (п'ять блоків по 25 завдань).

Дисципліни 3. «Історія філософії» – 125 завдань (п'ять блоків по 25 завдань)

Дисципліни 4. «Теоретична філософія» – 125 завдань (п'ять блоків по 25 завдань).

Розподіл завдань і максимальної кількості балів у кожному варіанті білету за навчальними дисциплінами:

	Назва дисципліни	Кількість одиниць у варіанті	Максимальна кількість балів за одне завдання	Максимальна кількість балів за усі завдання з дисципліни
1	Релігієзнавство	15 завдань (по 3 завдання з 1, 2, 3, 4 і 5 блоків)	2,0	30
2	Історія релігій	15 завдань (по 3 завдання з 1, 2, 3, 4 і 5 блоків)	2,0	30
3	Історія філософії	10 завдань (по 2 завдання з 1, 2, 3, 4 і 5 блоків)	2,0	20
4	Теоретична філософія	10 завдань (по 2 завдання з 1, 2, 3, 4 і 5 блоків)	2,0	20
	Всього	50	2.0	100

Зміст тестових завдань стає відомим здобувачеві лише при отриманні білету. Усі завдання складено у формі обрання однієї вірної відповіді з чотирьох запропонованих, проти якої здобувач має зробити відповідну позначку.

Оцінка за відповідь на кожне питання білету атестаційного екзамену може набувати одного з двох значень:

- максимального значення 2,0 балів у випадку вірної відповіді;
- мінімального значення 0 балів у випадку невірної відповіді.

Форма завдання	Кількість одиниць у варіанті	Кількість балів за одне завдання	Максимальна кількість балів; яка може бути набрана за весь іспит
Питання на обрання вірної відповіді	50	2,0	$50 \times 2 = 100$

V. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Навчальна дисципліна №1 Релігієзнавство

- Гурська Л. І. Релігієзнавство. 2-ге вид. перероб. та доп.: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 172 с. URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2017/religizn_gurska.pdf
- Докаш В. І. Загальне релігієзнавство: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Чернівці: Наші книги, 2021. 784 с.
- Лубський В. І. Релігієзнавство. Київ: Альма-Матер, 2020. 390 с.
- Опанасюк В. В. Історія світових релігій. Формування догматики та культу: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Суми: СумДУ, 2023. 110 с.
- Петрушов В. М. Релігієзнавство: конспект лекцій. Харків: УкрДАЗТ, 2021. 102 с. URL: <http://surl.li/gmdds>
- Релігієзнавство [Електронний ресурс]: навч. посіб. / Т. М. Кучера. Київ: КНЕУ, 2020. 95 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197270159.pdf>
- Релігієзнавство: навч. посіб. / [наук. ред. Д. В. Брильов; відп. за вип. О. В. Лісовий, С. О. Лихота]. Київ: Дух і Літера, 2021. 328 с.
- Сморжевська О. Постмодерністські візії релігійності: сучасне язичництво у міській культурі (Україна в загальноєвропейському контексті). Київ: Видавець Олег Філюк, 2019. 198 с.
- Филипович Л. Трансформація функціональності релігії в сучасну добу: причини і наслідки. Функціональність релігії: український контекст / за ред. А. Колодного, Л. Филипович. Київ: Українська асоціація релігієзнавців, 2019. С. 17–23.
- Шестопаletz Д. В. Іслам в Україні: проблема релігійного авторитету. Українське релігієзнавство. 2011. № 60. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/46619>
- Якубович М. Сучасний іслам та проблеми інтерпретації: історична ретроспектива. Українське релігієзнавство. 2020. Спецвипуск 1. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/44212>

Навчальна дисципліна №2 Історія релігій

- Аляев Г. Е., Горбань О. В., Мешков В. М. Лекції з релігієзнавства. Київ, 2020.
- Біблія і Коран: паралелі [Електронний ресурс]: бібліогр. список літ. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека; уклад. Т. Гула. Луцьк, 2021. URL: <http://194.44.187.2/eljournal/1/bibl.pdf>
- Борейко Ю. Релігія в структурах та формах вияву повсякденності [Електронний ресурс]. Українське релігієзнавство: бюлетень / Укр. асоц. релігієзнавців, Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди, від-ня релігієзнавства Нац. акад. наук України. Київ, 2020. № 77. С. 6–10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrr_2016_77_411
- Буга Є. Релігія як чинник соціальної рівноваги і стабільності (за працями Е. Дюркгейма) [Електронний ресурс]. Релігія та соціум. 2020. № 2. С. 222–224. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/relsoc_2010_2_46
- Голотін С. І. Аналіз теологічного підґрунтя ісламського екстремізму. Українське релігієзнавство. 2021. № 57. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/44230>
- Горохолінська І. Ціннісні виклики сучасності: роздуми про морально належне та релігійну віру [Електронний ресурс]. Українське релігієзнавство: бюлетень / Укр. асоц. релігієзнавців, Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди Нац. акад. наук України. Київ, 2022. № 80. С. 52–58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrr_2016_80_10

7. Гурська Л. І. Релігієзнавство. 2-ге вид. перероб. та доп.: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 172 с. URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2017/religizn_gurska.pdf
8. Дисциплінарне релігієзнавство: навч. посіб. / за редакцією А. Колодного. Київ: ВР Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, 2020. 219 с.
9. Докаш В. І. Загальне релігієзнавство: навчальний посібник для студентів вузів. Чернівці: Наші книги, 2022. 784 с.
10. Єленський В. Велике повернення: релігія у глобальній політиці та міжнародних відносинах кінця XX – початку XXI століття: монографія. Львів: Видавництво УКУ, 2023. 504 с.
11. Заборовський Я. Вступ до історії раннього християнства [Електронний ресурс]. Обрії. 2021. № 1. С. 16–21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/obrii_2015_1_8
12. Залужна А. Є. Релігія як предмет філософського дослідження. Українське релігієзнавство. 2023. № 26. С. 4–10. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/20418>
13. Коваленко Ю. Відкрите Православ'я як альтернатива і перспектива [Електронний ресурс]. Українське релігієзнавство: бюлетень / Укр. асоц. релігієзнавців, Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди, від-ня релігієзнавства Нац. акад. наук України. Київ, 2018. № 86. С. 48–57. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrr_2018_86_7
14. Колодний А. Феномен світових релігій [Електронний ресурс]. Українське релігієзнавство: бюлетень / Укр. асоц. релігієзнавців, Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди, від-ня релігієзнавства Нац. акад. наук України. Київ, 2019. Спецвип. 2. С. 84–87. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/44001>
15. Колодний А. М. Мусульманська загроза: ілюзія чи реальність? Українське релігієзнавство. 2020. Спецвипуск 1. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/44216>
16. Колодний А. М. Основи релігієзнавства. Курс лекцій. Київ, 2019. URL: https://kolodnyj2009.wordpress.com/2009/03/16/religijeznavstvo_kurs_lekcij/
17. Лешан В. Ю. Основи релігієзнавства: підручник. Чернівці: Рута, 2023. 304 с. URL: <http://www.religstud.chnu.edu.ua/res/religstud/Osnovy-religstud.pdf>
18. Лубський В. І. Релігієзнавство. Київ: Альма-Матер, 2018. 390 с.

Навчальна дисципліна №3 «Історія філософії»

1. Філософія, логіка, філософія освіти. / за ред. Мозгового Л., Додонова Р. – К.: Центр навч. літератури, 2020. – 456 с.
2. Предборська І.М., Ганаба С.О. Філософія історії : навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2021. 231 с.
3. Петінова О. Б. Філософія: навчальний посібник / О. Б. Петінова. – Одеса, 2019. – 304 с.
4. Історія філософії: навчальний посібник для студентів всіх спеціальностей/ А.О.Сошніков - Харків:Майдан,2016. - 162 с.
5. Філософія : навч. посіб. для підгот. до заліку та іспиту / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2021. – 136 с.
6. Філософія. Навчальний посібник. Андрущенко В.П., Волинка Г.І., Мозгова Н.Г. – К.: Каравела. 2020.- 368 с.
7. Філософія: основні теми та проблеми: навч. посіб. / К. М. Кириленко. – Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2019. – 146 с.
8. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
9. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябініної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.
10. Філософія. Підручник / за ред. Сімоненко С., Сулим О.Шмиголь М. та інші. – К.: Центр навч. літератури, 2019. – 512 с.
11. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана Філософія: Підручник. – Львів: Місіонер, 2020. – 784 с.

Навчальна дисципліна №4 «Теоретична філософія»

1. Бистрицький Є., Зимовець Р., Пролєєв С. Комунікація і культура в глобальному світі. К.: Дух і літера, 2020.
2. Богачов А., Вахтель А., Кебуладзе В., Терлецький В. Гусерлеві феноменологічні осяяння в українському викладі. К.: Філософська думка, 2020, № 1, с. 135–138.
3. Вахтель А. Сучасна українська феноменологічна термінологія і підходи до перекладу «Картезіанських медитацій» Едмунда Гусерля. Sententiae, 2019, т. 38, № 2, с. 37–50.
4. Йосипенко О. «Прояснення» vs «пояснення»: методологічні рефлексії Вітгенштайна щодо людської природи (французька перспектива). Sententiae, 2021, т. 37, № 2, с. 93–107. URL: <https://sententiae.vntu.edu.ua/index.php/sententiae/article/view/411/379>.

5. Комісар Л. П. Про сучасну філософію, університет і компетентнісний підхід у філософській освіті. Університетська кафедра, 2022, № 6, с. 129–136.
6. Комісар Л. П. Автентичність і екологія як аксіологічні тренди постпандемічного світу, або перевідкриваючи “словник цифрової епохи”. Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць, К., 2022, № 1 (35), с. 43–48.
7. Лактіонова А. В. Філософія дії: монографія. К.: Київський університет, 2016.
8. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки. Пер. з фр. В. Шовкун. К.: Основи, 2019. URL: <http://litopys.org.ua/jruss/russ.htm>.
9. Churchland P. S. Braintrust: What Neuroscience Tells Us about Morality. Princeton, NJ: Princeton University Press, 2011.
10. Hutto D. D. Analytic Philosophy: The History of an Illusion. Philosophical Investigations, 2020, vol. 33, № 2, p. 187–191.
11. Komisar L., Savolainen I., Belia V., Borovska L., Lipin M. Metadisciplinarity at the Intersection of Modern Philosophical and Philological Practices. Amazonia Investiga, 2024, vol. 13, № 75, p. 211–220. DOI: 10.34069/AI/2024.75.03.18.
12. Moore N., Parker R. Critical Thinking. 9th ed. NY: Columbia University Press, 2021.
13. Pollock J. L. Logic: An Introduction to the Formal Study of Reasoning. University of Arizona, 2023.
14. Aydede M., Robbins P. (eds.) The Cambridge Handbook of Situated Cognition. Cambridge: Cambridge University Press, 2019.
15. Angermuller J., Maingueneau D., Wodak R. (eds.) The Discourse Studies Reader: Main Currents in Theory and Analysis. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2014.